

ОРГАНИЗАЦИЈА И ОРГАНИЗАЦИОНА СТРУКТУРА ПРЕДУЗЕЋА

Организација представља оптималну комбинацију и логичку структуру свих потребних ресурса, послова и задатака, ауторитета и одговорности радних места и организационих целина, информационих и комуникационих канала и сл. Организација повезује све физичке и људске ресурсе у складну целину која омогућава функционисање предузећа на најбољи начин, што се постиже:

- одређивањем улоге појединаца
- дефинисањем и делегирањем задатака
- дефинисањем овлашћења и одговорности итд.

Организациона структура представља систем дугорочно пројектованих и формално уређених (актима предузећа), веза и односа између елемената у организацији предузећа. Она подразумева поделу посла и формирање организационих јединица. **Организациона шема** је сликовит приказ организације и њене структуре.

Основни елементи организације су:

1. *управљање и руковођење* - делегирање овлашћења представља процес преношења овлашћења за доношење одлука са руководиоца вишег на руководиоце нижег ранга. Управљање и руковођење може бити централизовано или децентрализовано. Код централизованог одлуке доносе највиши руководиоци, а подређени не учествују у процесу доношења одлука. Код децентрализованог управљања у процесу одлучивања осим руководиоца учествују и подређени у зависности од позиције на којој се налазе.

2. *подела рада* – делокруг послова које запослени обављају. Подела рада је критеријум који објашњава колико задатака би сваки радник требао да обавља, што говори о степену специјализације тј. да ли радник обавља само један или више задатака. У мањим предузећима ће радници обављати већи број послова док у већим предузећима постоји виши ниво специјализације послова.

3. *систем контроле* – кроз успостављање организационе структуре се јасно дефинише “ко је коме одговоран за извршавање радних задатака”.

4. *координација и комуникација* – у организационој структури се требају дефинисати токови информација и карактеристике комуникације у предузећу (интерна и екстерна) Медјуоднос организационих делова треба да је директан, двосмеран и отворен. Комуникација треба да буде отворена и двосмерна, како између одељења тако и у оквиру сваког одељења. Координација је парметар који држи организацију на окупу. Координација представља скуп средстава која се користе у једној организацији да би се постигло усаглашено функционисање њених делова и спречило индивидуално деловање појединаца или делова организације.

Фактори који утичу на начин организације су следећи:

- делатност,
- величина предузећа,
- технички систем,
- тржиште,
- власништво,
- култура,
- традиција,
- социјални амбијент итд.

Најједноставнију организациону структуру имају предузећа која производе један или више производа (по истој технологији), намењених једном тржишту, који се пласирају преко истог канала продаје и који захтевају идентичну подршку у продаји путем промоцијског микса. Уколико предузеће почиње да расте по било ком основу (величина, уводјење више различитих производа у програм, излазак на више тржишта, укључење већег броја канала продаје за различите купце), организациона структура се усложњава.

Дакле, организациона структура предузећа је у медјузависном односу са пословањем предузећа, односно потребама и захтевима потрошача. Стога, ризична и непредвидива околина налаже честе промене у пословању предузећа, ради што бољег задовољења променљивих потреба потрошача, што значи и промене организационе структуре, која мора да се прилагодјава стратегији пословања предузећа у датом окружењу. У таквој ситуацији, предузеће мора да изврши реорганизацију постојеће организационе структуре. Медјутим, реорганизацијом се не могу решавати сви проблеми у пословању, већ само они који налажу промену организације за боље пословање предузећа. Такође, одлуке о реорганизацији треба да прате и друге одлуке, како би се ефикасно решио проблем, јер проблеми обично настају из више разлога које не може да реши само промена организације.